

Høring af tilladelse til restaurering i Freerslevhegngrøften

By og Miljø

Hillerød Kommune ønsker at restaurere en strækning af det offentlige vandløb Freerslevhegngrøften med genslyngning af vandløbet i eksisterende tracé, etablering af sandfang samt etablering af træer.

Dato 13-06-2018

Restaureringsindsatsen sker dels som led i implementeringen af 2. generation af de statslige Vandområdeplaner for planperioden 2015-2021 (genslyngning og etablering af sandfang), og dels en som en frivillig restaurering (etablering af træer).

Hillerød Kommune
Trollesmindealle 27
3400 Hillerød

Tlf. 7232 0000
Fax 7232 3213
Email
TOCA@hillerod.dk
www.hillerod.dk

Lovgrundlag

Afgørelsen vil blive truffet med hjemmel i:

- Vandløbsloven¹ § 37 (forbedring af de fysiske forhold ved restaurering)
- Vandløbsregulerings- og restaureringsbekendtgørelsen § 25 (vedtagelse af restaureringsprojekt)

Sag 16/52897

Baggrund

Hillerød Kommune ønsker, at gennemføre et vandløbsrestaureringsprojekt i Freerslevhegngrøften ved Freerslev. Der er udpeget en strækning hvor der skal laves genslyngning af vandløbet i eksisterende tracé samt etablering af træer, og to punkter hvor der skal etableres sandfang. Den samlede projektstrækning omfatter hele Freerslevhegngrøften fra st. 0 i Freerslev Mose til st. 3.871 i udløbet i Havelse Å. Projektet er omfattet af den statslige vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland med indsatsnummer o5552_y.

Under Vandplan I blev der gennemført en restaurering fra ca. st. 2.300 til 3.200.

Forundersøgelse og detailprojekt

Projektet er baseret på en *forundersøgelse inkl. detailprojektering i Freerslevhegngrøften, maj 2018* udarbejdet af Hillerød Kommune.

Opmåling

Vandløbsstrækningerne er opmålt i 2009.

Projektets parter

Ansøger:

¹ LBK. 127 af 26. januar 2017, Bekendtgørelse af lov om vandløb

Hillerød Kommune, Klima, Natur og Byplan, Trollesmindealle 27, 3400
Hillerød
Kontaktperson: Vandløbsmedarbejder Torben Carmes

Berørte parter:

Matrikel	Ejer	Tiltag
13 a, Harløse By, Tjæreby	August Jes Jørgensen og Birgit Borg Jørgensen, Fruervadvej 1, 3400 Hillerød	Genslyngning af vandløb i eksisterende tracé, etablering af sandfang, etablering af træer
12c Harløse By, Tjæreby 12d Freerslev By, Nr. Herlev 11f Freerslev By, Nr. Herlev 13a Freerslev By, Nr. Herlev	Jan Oluf Thaarup Kristensen Roskildevej 108, 3330 Gørløse	Genslyngning af vandløb i eksisterende tracé, etablering af sandfang, etablering af træer
53b Harløse By, Tjæreby 53b Freerslev By, Nr. Herlev	HOFOR Vand København A/S, Ørestads Boulevard 35, 2300 København S	Genslyngning af vandløb i eksisterende tracé
52 Freerslev By, Nr. Herlev	Naturstyrelsen Nordsjælland, Gillelejevej 2B, 3230 Græsted	Retablering af eksisterende sandfang

Beskrivelse af vandløbet

Klassifikation: Freerslevhegngrøften er et offentligt vandløb. Vandløbet er på projektstrækningen omfattet af Regulativ for Freerslevhegngrøften af 18. august 2011. Hillerød Kommune er vandløbsmyndighed.

Vandsystem: Freerslevhegngrøften indgår i Havelse Å-systemet og har udløb i Havelse Å nord for Gørløse. Havelse Å løber i sidste ende ud i Roskilde Fjord ved Havelse Mølle.

Målsætning: Freerslevhegngrøften er målsat i Vandområdeplan 2015-2021 for Vanddistrikt Sjælland med målsætningen god økologisk tilstand. Freerslevhegngrøften har i dag en samlet dårlig økologisk tilstand på projektområdet jf. MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021 af juni 2018.

NBL § 3: Freerslevhegngrøften er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. I umiddelbar nærhed af vandløbet findes flere beskyttede naturtyper.

Fysiske forhold: Vandløbet har stedvis fin gruset bund og god variation af bundvegetation. Det er dog strækninger

som bærer tydeligt præg af regulering, hvor vandløbet ligger meget dybt nedskåret og uden strømningsvariation. Det gennemsnitlige fald i vandløbet er 2,85 ‰, mens det gennemsnitlige fald på indsatsstrækningen er lidt over 1 ‰.

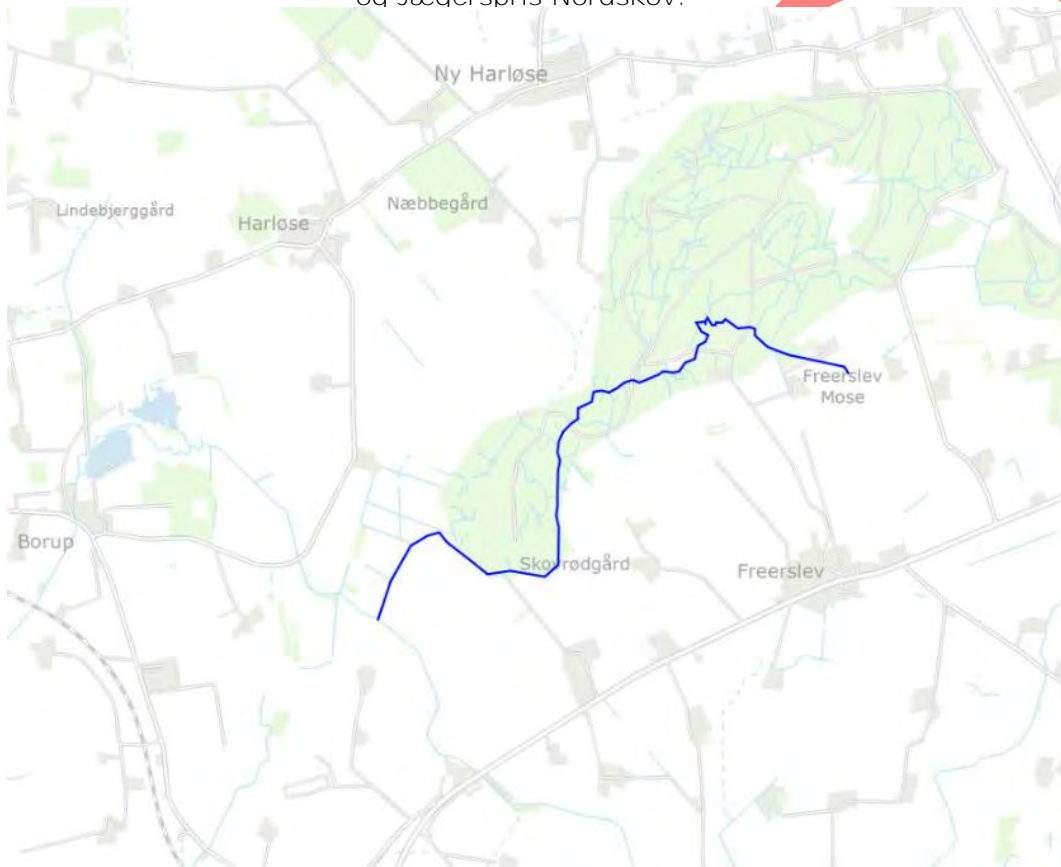
Projektets lokalitet

Matr. nr.:

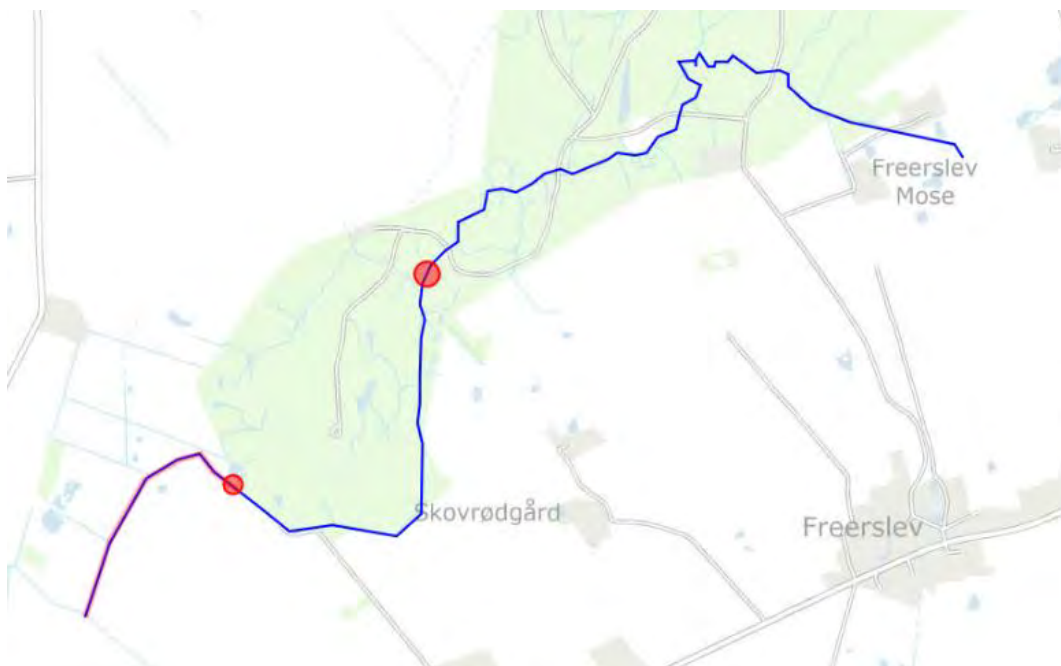
Freerslev By, Nr. Herlev: 11f, 12d, 13a, 52, 53b
Harløse By, Tjæreby: 12c, 13a, 53b

Natura2000:

Projektstrækningen i Freerslevhegngrøften er ikke beliggende inden for et Natura 2000-område. Havelse Å udmunder, ca. 7,5 vandløbskilometer (ca. 10,0 kilometer i fugleflugt) nedstrøms for projektområdet i Roskilde Fjord. Roskilde Fjord er en del af Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov.

Oversigtskort. Den brede blå linje markerer det samlede projektstrækning i Freerslevhegngrøften

Projektkort. Den farvede linje markerer indsatsstrækningen for genslyngning i eksisterende tracé samt etablering af træer. De to røde cirkler markerer etablering af sandfang

Projektet

Formål

Formålet med restaureringsprojektet er at forbedre de fysiske forhold på projektstrækningen og dermed forbedre levevilkårene for dyre- og plantelivet i vandløbet samtidig med at vandmiljøet forbedres.

Projektbeskrivelse

Genslyngning i eksisterende tracé

På den nedre del af projektstrækningen løber Freerslevhegngrøften dybt nedskåret i terræn og har tæt på lodrette brinker. Dette giver en meget lille fysisk variation i vandløbet og med risiko for brinkudskridninger. Derfor ønskes det at etablere et fladere brinkanlæg i forbindelse med at man genslynger vandløbet i eksisterende tracé. Dette giver mulighed for at slynge vandløbet i det nye vandløbsprofil, og skabe variation i forløbet med minimal påvirkning af de tilstødende arealer.

Genslyngning etableres ved at man trækker materiale fra vandløbets ene brink trækkes over på den modsatte. Der vil være ca. 10-14 meter mellem hver ny slyngning. Dette skaber variation i vandløbet, som igen danner grundlag for en mere alsidig bestand af smådyr og et bedre grundlag med føde og skjulesteder for ørreden. Det tilstræbes at man ikke ændrer på strækninger udfor og umiddelbart nedstrøms eksisterende dræn. Strækningen hvor der er genslynges er fra ca. st. 3.220-3.871.

Etablering af træer

På strækningen hvor vandløbet genslynges, vil der blive etableret træer af arten rødæl. Træerne udplantes i grupper af ca. 3 på indersiden af ca. hvert tredje nye sving. Træernes rødder vil medvirke til forbedre forholdene for fisk

og smådyr gennem øget variation og flere skjulesteder. Samtidig vil træets rødder være med til at stabilisere brinken, mens kronen vil give skygge til vandløbet, til gavn for variation i vandplanter og til at holde vandtemperaturen nede.

Etablering af sandfang

Der findes i dag et sandfang omkring st. 1.960. Sandfanget tilbageholder sediment fra dels Freerslevhegngrøften gennem skoven, og dels fra et stort dræn som kommer fra de nordligt liggende marker. Sandfanget bærer præg af at være underdimensioneret. Sandfanget retableres og udvides, således at det opnår fuld funktionalitet. Omkring st. 3.220 etableres et nyt sandfang. Sandfanget placeres hvor vandløbets naturligt fald naturligt aftager, umiddelbar nedstrøms en strækning med godt fald som transporterer en del sediment. Hermed sikres at sediment ikke ledes til den nedstrømsliggende del af vandløbet samt Havelse Å. Sandfanget etableres ved at overuddybe bunden og grave vandløbet bredere på en ca. 10 meter lang strækning. Afgravning af brinker sker mod nord, da der mod syd er en fast kørevej. Arealet mod nord er registreret som beskyttet eng. For at tage mest muligt hensyn til det beskyttede engareal, etableres sandfanget fra kørevejen syd for vandløbet. Afgravningen af nordlige brink skal være så minimal, og forventes ikke at overstige 2 meter i bredden og 10 meter i længden

Tidsplan

Hillerød Kommune forventer, at restaureringsprojektet udføres i sommeren eller efteråret i 2018 eller 2019.

Økonomi

Hillerød Kommune forventer at modtage tilsagn til tilskud til projektkomkostningerne vedr. restaureringen i Freerslevhegngrøften fra Landbrugsstyrelsen. Kommunen har fået udarbejdet et anlægsoverslag for projektet, der lyder på 230.000 kr.

Projektets effekter

Afvandingsmæssige forhold

De projekterede tiltag omfatter genslyngning i eksisterende tracé, etablering af træer samt etablering af sandfang.

Genslyngningen i det eksisterende tracé vil ske hvor vandløbet i dag ligger dybt i terrænen med tæt på lodrette brinker. Der ændres ikke på bundkoten, og slyngningerne foretages under hensyntagen til drænudløb. Der plantes træer på indersiden af ca. hvert tredje slyngning. Genslyngning og etablering af træer forventes ikke at ændre på vandløbets vandføringsevne.

Etablering af sandfang forventes ligeledes ikke at ændre på vandløbets vandføringsevne.

Der er ikke udarbejdet vandspejlsberegninger, da der samlet set ikke ændres på den afvandingsmæssige tilstand i vandløbet.

Miljømæssige forhold

Vandløbet fremtræder i dag reguleret med lille variation af strømhastighed, vanddybde og bundsubstrat.

De projekterede tiltag forventes at gavne smådyrsfaunaen, og være med til at vandløbet kan opnå højere DVFI-målinger i fremtiden.

De projekterede tiltag forventes ligeledes at gavne fiskebestanden, da gydemuligheder forbedres, samtidig med at opvækstområder med skjul til fiskeyngel bliver forbedret væsentligt, hvilket vurderes at kunne være med til at opnå målsætningen god økologisk tilstand for fisk.

Tilladelsens vilkår

Tilladelse til restaureringsprojektet i Freerslevhegngrøften meddeles på følgende vilkår:

- Anlægsarbejdet skal udføres i overensstemmelse med detailprojektet (vedlagt).
- Bliver det nødvendigt, at ændre i projektet undervejs skal Hillerød Kommune kontaktes inden ændringen igangsættes.
- Det skal sikres, at de afvandingsmæssige forhold i området ikke forringes som følge af projektet.
- Anlægsarbejdet må ikke forårsage opstuvning af vand opstrøms i vandløbet.
- Adgang til vandløbet skal så vidt muligt ske ad eksisterende spor og adgangsvej.
- Al færdsel, transport og arbejde langs vandløbet skal ske inden for vandløbets regulativfastsatte arbejdsbælte på 5 meter fra vandløbets øverste kant.
- Kørsel i naturbeskyttede arealer, skal så vidt muligt undgås, og må kun finde sted indenfor arbejdsbæltet, jf. regulativet for vandløbet.
- Ved kørsel og arbejde langs vandløbet skal det sikres, at brinker ikke bliver trykket. Hvis der sker udskridning af brinker i forbindelse med anlægsarbejdet, så skal der ske reetablering.
- Det skal sikres, at udvaskning af sand, jord, sten og grus begrænses mest muligt under og efter anlægsarbejdet.
- Efter endt anlægsarbejde skal alle arbejdsarealer reetableres til mindst samme stand som før anlægsarbejdets opstart.

Myndighedens vurdering

Det er Hillerød Kommunes vurdering, at vandløbsrestaureringen af delstrækningerne af Freerslevhegngrøften vil bidrage positivt i forhold til, at vandløbet i fremtiden kan opnå dets målsætning om god økologisk tilstand målt i forhold til både fiskebestande, smådyr og planter. Hillerød Kommune forventer ikke, at projektets gennemførelse vil resultere i hverken negative miljøpåvirkninger eller afvandingsmæssige udfordringer under eller efter anlægsarbejdet.

Hillerød Kommune har derfor efter vandløbslovens bestemmelser og bestemmelserne i bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering

m.v. sendt restaureringsprojektet i høring hos interessenter og interesseorganisationer i 8 uger fra 14. juni 2018 til 9. august 2018.

[Skriv her i endelig version hvis der indkommer hørings svar]

Aktindsigt

Der gøres opmærksom på retten til aktindsigt, jævnfør Forvaltningslovens² § 9.

Godkendelse efter anden lovgivning

Denne tilladelse omhandler kun forhold, der behandles med hjemmel i vandløbsloven. En tilladelse omfatter ikke samtidig godkendelse efter anden lovgivning. Ansøger er selv ansvarlig for, at alle nødvendige og lovpligtige godkendelser er indhentet før anlægsarbejdet sættes i gang.

Naturbeskyttelsesloven

Projektet skal vurderes i forhold til naturbeskyttelsesloven, da Freerslevhegngrøften er omfattet af dennes § 3.

Hillerød Kommune har udarbejdet en § 3-dispensation til projektet jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2.

Den meddelte § 3-dispensation er vedlagt denne tilladelse.

Miljøvurderingsloven

Hillerød Kommune vil, i henhold til miljøvurderingsloven³, foretage en screening af restaureringsprojektet. Restaureringen er principielt omfattet af bilag 2, pkt. 10f (regulering af vandløb).

Hillerød Kommune vil på baggrund af screeningen vurdere om projektet påvirker miljøet væsentligt, og om der skal udarbejdes en VVM-redegørelse.

VVM-screeningsskema samt afgørelse er vedlagt denne tilladelse. [Vedlægges endelig version]

Væsentlighedsvurdering i forhold til Natura 2000-områder og bilagsarter (beskyttelseskrævende dyr og planter)

I henhold til § 6 habitatbekendtgørelsen⁴ skal alle planer og projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område, underkastes en vurdering af, om planen eller projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Hvis det ikke kan udelukkes, at planen eller projektet kan medføre en væsentlig påvirkning skal myndigheden jævnfør habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2 foretage en nærmere konsekvensvurdering af planen eller projektets påvirkninger af Natura 2000-området, under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at planen eller projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det søgte. Jf. § 7, stk. 8, punkt 1 er regulering (herunder restaurering) af vandløb omfattet af kravene i § 6.

² LBK nr. 433 af 22. april 2014, Bekendtgørelse af forvaltningsloven

³ LBK nr. 448 af 10. maj 2017, Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁴ BEK nr. 926 af 27. juni 2016, Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Disse arter betegnes i det følgende som bilag IV-arter. I forhold til bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i arternes naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen for dette er, at den økologiske funktionalitet af et yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Indledningsvist er der blevet foretaget en screening af, hvilke Natura 2000-områder, der ligger nærmest projektområdet og derved potentielt kan påvirkes af projektet.

Dernæst er der foretaget en såkaldt væsentlighedsvurdering, hvor væsentligheden af eventuelle påvirkninger fra projektet vurderes i forhold til de naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for de Natura 2000-områder, der vil kunne berøres af projektet.

Projektområdet i Freerslevhegngrøften er ikke beliggende i et Natura 2000-område.

Det nærmeste beskyttede område, der potentielt vil kunne påvirkes af projektet er Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord. Natura 2000-området udgøres af Habitatområde H120 og Fuglebeskyttelsesområde F105.

Udpegningsgrundlaget for det beskyttede område nr. 136 Roskilde Fjord er vist i den nedenstående figur.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 120		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårlige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårlig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Søbred med småurter (3130) NY
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 105		
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)
	grågåse (T)	skeand (T) NY
	troldand (T)	hvinand (T)
	stor skallesluger (T)	havørn (TY)
	blishone (T)	klyde (Y)
	fjordterne (Y)	havterne (Y)
	dværgterne (Y)	

Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter angiver: "T" = trækfugl og "Y" = ynglefugl. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget, er markeret med "NY". Fra Natura 2000-plan 2016-2021 – Roskilde

Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-område nr. 136, Habitatområde H120 og H199, Fuglebeskyttelsesområde F105 og F107. Fra Miljø- og Fødevarerministeriet, Naturstyrelsen.

Projektområdet ligger ca. 17,1 vandløbskilometer (ca. 10,5 km i fugleflugt) opstrøms fra det beskyttede område. Projektområdet slutter i Freerslevhegngrøftens station 3.871, som er udløbet i Havelse Å (Havelse Å st. 4.853). Havelse Å har udløb i Roskilde Fjord i st. 22.000.

Det er Hillerød Kommunes vurdering, at projektet ikke ændrer på afstrømningen i Freerslevhegngrøften.

Det er på baggrund af afstanden og udpegningsgrundlaget Hillerød Kommunes vurdering, at projektet ikke vil kunne påvirke de beskyttede områder negativt.

Ifølge *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning*⁵ er der potentielt følgende bilag IV-arter i samme UTM-kvadrat som projektområdet er beliggende i: vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, trolldflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og grøn mosaikguldsmid.

Det er Hillerød Kommunes vurdering, at restaureringsprojektet med genslyngning af vandløbet i eksisterende tracé, etablering af træer og etablering af sandfang ikke vil påvirke områdets økologiske funktionalitet som levested samt yngle- og/eller rasteområde for de potentielle bilag IV-arter. Der sker ikke fældning af træer, der ville kunne påvirke eventuelle ynglende eller rastende flagermus. Indsatsstrækningen er ikke egnet som leve-, yngle- eller rasteområde for de nævnte padder eller grøn mosaikguldsmid.

Godkendelsesprocedure

Restaureringsforslaget behandles efter vandløbslovens bestemmelser og bestemmelserne i vandløbsregulerings- og restaureringsbekendtgørelsen med 8 ugers høringsperiode og 4 ugers klageperiode.

Kommunens fremme af restaureringsprojektet offentliggøres på Hillerød Kommunes hjemmeside d. 14. juni 2018, med de lovpligtige 8 ugers høringsperiode fra d. 14. juni 2018 til d. 9. august 2018.

Bemærkninger eller indsigelser til projektet skal senest d. 9. august 2018, fremsendes skriftligt til: Hillerød Kommune, Klima, Natur og Byplan, Trollesmindealle 27, 3400 Hillerød. Eller via e-mail til natur@hillerod.dk
Næste offentlighedsfase forventes at forløbe fra d. 10. august 2018 til d. 7. september 2018.

Hvis der er spørgsmål vedr. ovenstående er man velkommen til at kontakte undertegnede på tlf.: 72 32 21 43 eller e-mail: toca@hillerod.dk

Venlig hilsen

Torben Carmes
Vandløbsmedarbejder

⁵ Søgaard, B. & Asferg, T. (red.) 2007: *Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning*⁵. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. – Faglig rapport fra DMU nr. 635. 226 s. <http://www.dmu.dk/Pub/FR635.pdf>

Baggrundsdokumenter

- Forundersøgelse inkl. detailprojektering, Freerslevhegngrøften, maj 2018
- Opmåling fra 2009 udført af Orbicon A/S

Kopi til

- Jan Oluf Thaarup Kristensen, Roskildevej 108, 3330 Gørløse
- August Jes Jørgensen og Birgit Borg Jørgensen, Fruervadvej 1, 3400 Hillerød
- HOFOR, Ørestads Boulevard 35, 2300 København S
- Dansk Botanisk Forening v. Per Hartvig, Botanisk Museum, Gothersgade 130, 1123 København K; perh@snm.ku.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø; dnhillerod-sager@dn.dk og dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Hillerød Afdeling; hillerod@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hovedafdelingen, Vesterbrogade 140, 1620 København V.; natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hillerød lokalafdeling, v. Stig Englund, Bolandsvang 17, 3400 Hillerød; hillerod@dof.dk
- Slots- og kulturstyrelsen, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V.; post@slks.dk
- Museum Nordsjælland, Frederiksgade 9, 3400 Hillerød; post@museumns.dk
- Vejdirektoratet, Havnegade 27, 1058 København, vd@vd.dk
- Ølsted Frederiksværk Sportsfiskerforening, vandplejegruppen, v/ Kai Larsen; kajlarsen103@msn.com
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten, post@sportsfiskerforbundet.dk, bt@sportsfiskerforbundet.dk
- Friluftsrådet Kreds Nordsjælland, nordsjaelland@friluftstraadet.dk
- Friluftsrådet, fr@friluftstraadet.dk